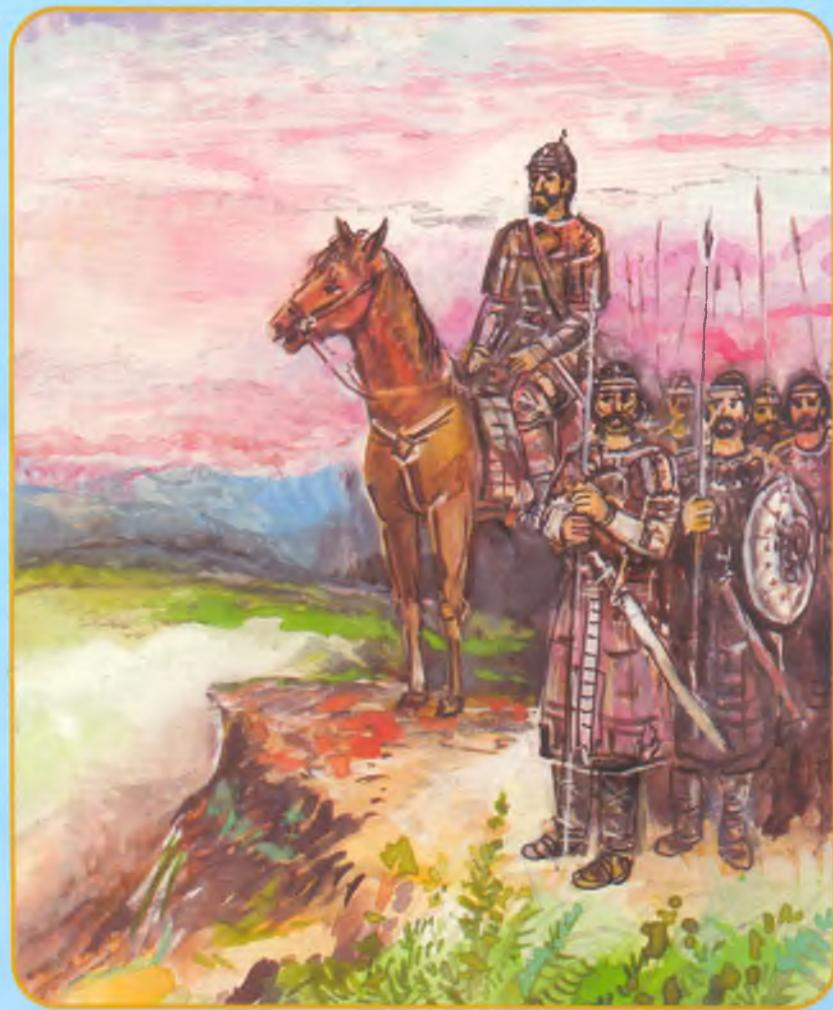

Мел 63.3
С-13

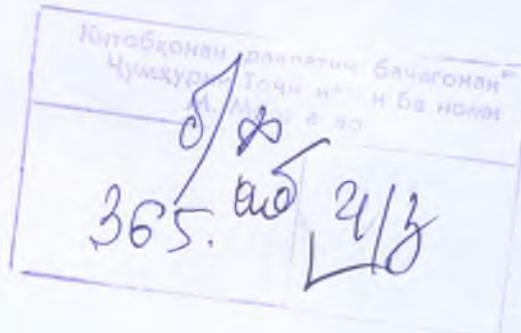
ХУРШЕДИ КОРЗАНЧЙ

Меъ 63.3
С-13

ҲАЗРАТ САБОҲӢ

ХУРШЕДИ КОРЗАНҖӢ

(Az силсилаи «Симоҳои ҷовид»)

Душанбе
«Адаб»
2009

Мұхаррір Ю. Ахмадзода
Масаввир А. Абдуллоев

ISBN 978-99947-57-95-4

© Ҳазрат Сабоҳӣ, 2009

Дар охири даҳсолаи дуввуми асри ҳаштум, чунон ки аз ҳикоятҳои гузашта медонем, дар Суғд бар зидди арабҳо исёнҳо авҷ гирифтанд. Бузургони Суғд чунин мегуфтанд: «Ё душманро аз кишвар меронем, ё ғуломи ҳалқабаргӯш мешавем ё муваққатан тарки ватан мекунем».

Азбаски шўришҳои пай дар пай ба шикаст дучор мешуд, аксари сүфдиён роҳи саввумро интихоб намуданд. Бузургон ва яке аз асилзодагони Суғд Хур shedи Корзанҷӣ, ки аз шаҳраки Корзани Суғди Самарқанд буд, бо шоҳи Фарғона – Алутар шартнома бастанд. Мутобики он Алутар сүфдиёни муҳочирро бояд паноҳ медод ва онҳоро дар Исфара сокин мекард.

Муҳочирони сүғдӣ, ки аҳли Миёнколу Самарқанд буданд, бо сарварии Хурshedи Корзанҷӣ ба сӯи Фарғона раҳсипор шуданд. Онҳо то Хучанд расиданд ва муддате он ҷо монданд, то ки минбаъд ба Исфара раванд.

Дар ин ҳангом, яъне аввали соли 722 лашкаркаши арабҳо Ал-Харошӣ барои фурӯ нишондани шўришҳо аз Ҳурросон ба Бухоро ва баъд ба Дабусия (наздикии Самарқанд) омад. Дар ҳамин вақт амакзодаи Алутар (шоҳи Фарғона) – Нилон ба назди Ал-Харошӣ расид.

Вай ба Ал-Харошӣ гуфт:

– Сүгдиёну шоҳи Фаргона бо ҳам аҳд карданд. Ҳоло онҳо муваққатан дар Ҳучанд иқомат доранд. Ҳанӯз ки онон ба Исфара нарасидаанд, таъқибашон биқун. Зуд бош!

Сүгдиён дар атрофи қалъаи Ҳучанд истеҳком гирифтанд. Дар берун аз девори қалъа хандакҳо кофтанд. Барои фиреби душман рӯи онро ба матоъ пӯшиданд ва болояш хок рехтанд. Вақте ки Ал-Харошӣ ба қалъа наздик шуд, сүгдиён дарвозаро кушода, ба арабҳо ҳучум намуданд. Азбаски сарбозони араб зиёд буданд, сүгдиён зуд шикаст ҳӯрда, ба ақиб баргаштанд. Ҳангоми ақибнишинӣ бисёре аз онҳо ба хандакҳои худ рафтанд. Ҳуршеди Корзанҷӣ ба назди шоҳи Фаргона кас фиристод, то ки мувоғики ваъда ба сүгдиён ёрӣ намояд. Шоҳи Фаргона аз ёрӣ ҳуддорӣ намуд. Сүгдиён пай бурданд, ки ӯ онҳоро фурӯхтааст ва вайро хоин хонданд. Пас аз ҷангҳои шадид Ҳуршеди Корзанҷӣ ба Ал-Харошӣ ҳоҳиши сулҳ намуд ва гуфт:

– Мардуми моро намекушӣ. Ба мо иҷозат медиҳӣ, то ки ба Сугд баргардем.

Ал-Харошӣ тамоми сүғдиёнро аз Ҳучанд бе-
рун карда, ҳамаи аслиҳаи онҳоро гирифт ва ху-
дашонро дар қароргоҳи аскарони араб ҷой дод.
Субҳи рӯзи дигар Ҳуршеди Корзанҷӣ аз матои
сабз бар сари худ фӯта баст ва аз хайма берун
омад. Мувофиқи гуфтугӯи қаблӣ ин нишони
оғози шӯриш буд. Ҳамаи сүғдиён ба шӯр омада,
ба арабҳо дарафтоданд ва чандин нафари
онҳоро куштанд. Дар ин ҷанг Ҳуршед кушта
шуд. Ӯро Собит ибни Усмон ба қатл расонд.
Ал-Харошӣ бештар аз ҳашт ҳазор нафар сүғдии
муҳочирро қатл намуда, ашёи қимматбаҳо ва
зару зевари бузургон, ашрофон ва тоҷиронро
ғанимат гирифт ва ба сарбозони худ тақсим
кард. Бо вуҷуди ин ҳам мардум рӯхафтода на-
шуд ва шӯриш дар Мовароуннаҳру Ҳурсон
идома мекард.

Ҳазрат Сабоҳӣ

ХУРШЕДИ КОРЗАНҶӢ

(*Барои кӯдакони синни хурд ва синфҳои ибтидоӣ*)

Мухаррири ороиш **Р. Шералий**
Мухаррири саҳифабандӣ. **М.Сайдова**
Хуруфчини компьютерӣ **Р. Атоева**

Ба матбаа 17.08.09 таҳвил гардид. Чопаш 03.09.09
ба имзо расид. Андозаи 60x841/16. Коғаз ва чопи оғсетӣ.
Хуруфи адабӣ. Ҷузъи чопӣ 0,5. Адади нашр 3000 нусха.

Нашриёти «Адиб»-и
Вазорати фарҳангӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон,
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н. Қаробоев, 17 а.

Дар матбааи С/И «Маҳмудҷон» чоп шудааст.
734025, ш.Душанбе, ноҳияи Рудакӣ, кӯчаи Зафар.
Тел.: 919 94 80 80

